

Mitigatie- en compensatieplan

West-Terschelling Campus en West Aletalaan fase 4

projectnr. 250650 en 250651
revisie 05
16 mei 2013

datum vrijgave

16 mei 2013

beschrijving revisie 05

definitief

goedkeuring

M. Korthorst

vrijgave

S. Hammink

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

ir. M. Korthorst
ing. J.A. Kamerling
drs. C.E.M. Calmes
drs. S.B.W. Hammink

Tekstbijdragen:

ir. M. Korthorst
ing. J.A. Kamerling

Fotografie:

ir. M. Korthorst

Vormgeving:

Oranjewoud

Contactadres:

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere Stad

Copyright ©

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud	blz.
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel	4
2 Wettelijk kader	5
2.1 Ecologische hoofdstructuur (hierna EHS).....	5
2.2 Boswet.....	7
3 Gebiedsbeschrijving	9
3.1 Situering plangebied.....	9
4 Methode compensatieopgave	11
4.1 EHS	11
4.2 Berekening EHS	12
4.3 Berekening oppervlakte boscompensatie	14
5 Conclusies en vooruitblik.....	15
6 Literatuur.....	17

Losse bijlage: kaart met oppervlaktes bestemmingen en grens bebouwde kom volgens Boswet

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de oostzijde van het dorp West-Terschelling worden maximaal 37 woningen en een studenten-campus ontwikkeld. De voorgenomen ontwikkelingen passen niet in het vigerende bestemmingsplan, daarom is een (partiële) herziening van het geldende bestemmingsplan noodzakelijk. Realisatie van de campus en de woningen ten oosten van het dorp resulteert in ruimtebeslag op de Ecologische hoofdstructuur en verlies van bosareaal.

Een verkennende natuurbeoordeling van Altenburg & Wymenga (2012) geeft een eerste indruk van de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen op de natuurwaarden op het plangebied. Een nadere beoordeling in een natuurtoets (Oranjewoud, 2013) geeft inzicht in de effecten op de planlocatie.

Ruimtebeslag binnen de EHS wordt gezien als een significante aantasting van de EHS aangezien de ontwikkeling onomkeerbaar is. Derhalve ligt er een opgave om dit verlies aan natuurwaarden volledig te compenseren conform de Spelregels EHS. Het ruimtebeslag en daarmee de compensatieopgave dient nader bepaald te worden en is mede afhankelijk van de bestemmingsverandering.

De compensatieopgave hoeft zich niet per se te richten op de natuurwaarden die verloren gaan. Het bijzondere karakter van het EHS-gebied dat deels verloren gaat (uniform naaldbos) hoeft volgens de spelregels EHS niet teruggebracht te worden. De compensatieopgave kan zowel in kwantitatieve, kwalitatieve als financieel zin uitgevoerd worden.

Naast de EHS moet rekening gehouden worden met compensatie vanwege de Boswet.

1.2 Doel

Dit compensatieplan heeft als doel de aard en omvang van de compensatie-opgave voor EHS en Boswet vast te stellen. Het plan is in overleg met Staatsbosbeheer, de gemeente Terschelling en de provincie Fryslân opgesteld.

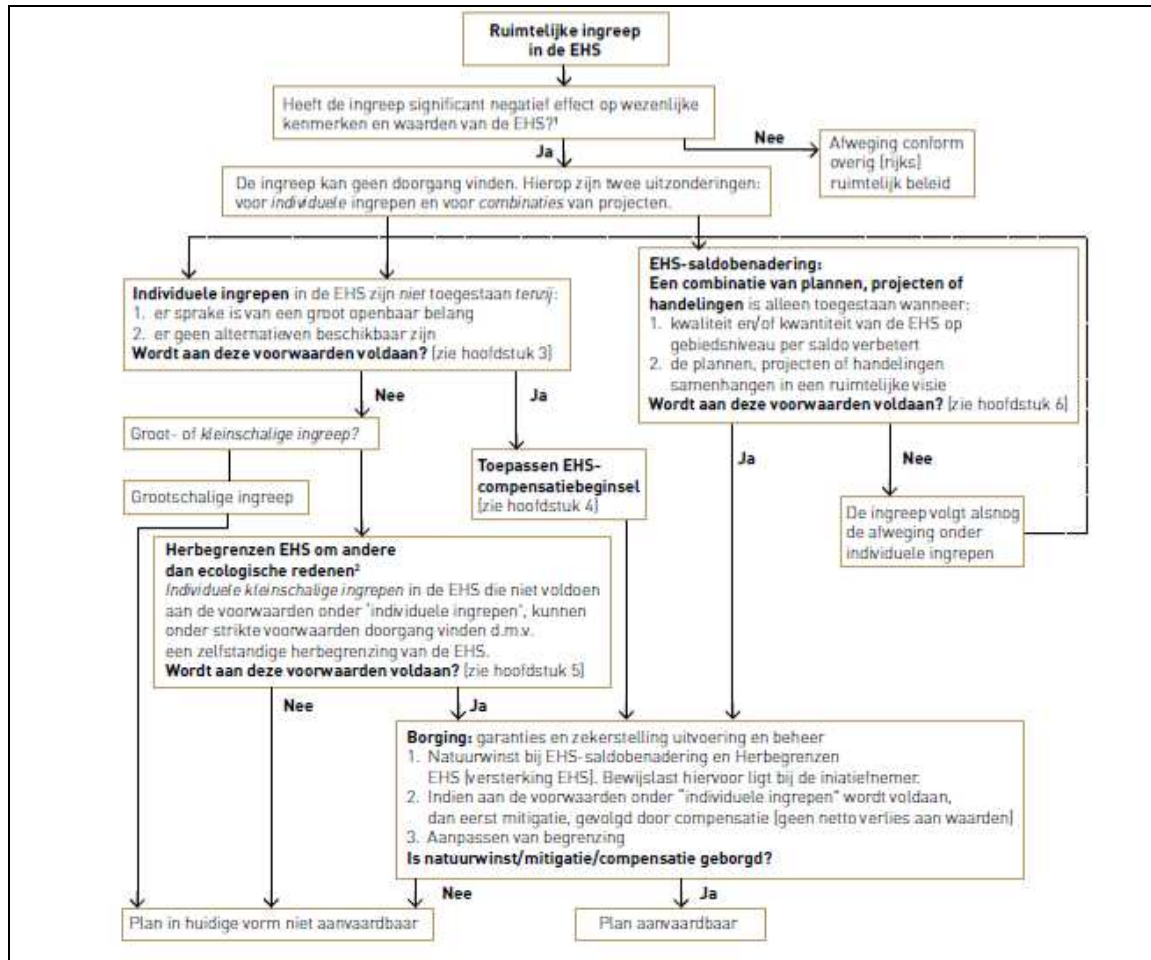
2 Wettelijk kader

2.1 Ecologische hoofdstructuur (hierna EHS)

De EHS is in 1990 geïntroduceerd als antwoord op de achteruitgang van de natuur en biodiversiteit in Nederland. De EHS is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Hierbinnen kan de uitwisseling van soorten optimaal plaatsvinden en wordt de biodiversiteit verbeterd. De landelijke doelstellingen voor de EHS zijn verder uitgewerkt in de nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur (2000) en in de Nota Ruimte (2004). Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime.

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu 2012) is (nogmaals) vastgelegd dat binnen de EHS nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, niet zijn toegestaan, tenzij er sprake is van een **groot openbaar belang**, en reële **alternatieven** ontbreken. Indien een voorgenomen ingreep de '**nee, tenzij**'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden **gemitigeerd** en resterende schade wordt **gecompenseerd**.

De bescherming van de EHS betekent derhalve dus niet dat woningbouw en nieuwe bedrijvigheid in de EHS altijd verboden is. Ontwikkelingen zijn onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Het Rijk en de provincies hebben hiervoor samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties, spelregels opgesteld. In het beleidskader *Spelregels EHS* (LNV, VROM, 2007) is de flexibiliteit in begrenzing en de mogelijkheden om ontwikkelingen in de EHS toe te staan uitgewerkt. Van belang zijnde instrumenten zijn het compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzing. Onderstaande stoomschema uit het beleidskader *Spelregels EHS* geeft aan hoe de verschillende instrumenten zich tot elkaar verhouden.

Figuur 2-3: Stroomschema toetsing van projecten aan het EHS beschermingsregime (LNV, VROM, 2007)

De provincie Fryslân heeft in het Streekplan 2007 en de Verordening Ruimte 2011 de richtlijnen met betrekking tot compensatie provinciaal vastgelegd welke overeenkomen met het beleidskader *Spelregels EHS*. In de verordening is het volgende opgenomen over het EHS beleid van de provincie.

Verordening Romte Fryslân 2011

Op 15 juni 2011 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân vastgesteld. De verordening stelt de regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. In de verordening zijn eveneens de kernkwaliteiten en wezenlijke kenmerken van de EHS deelgebied Waddeneilanden uitgeschreven.

Significante effecten

Artikel 8.1.1, lid 2 staat in de EHS geen ontwikkelingen toe die significante negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. In de Nota Ruimte (par. 3.3.5.1) staan voorbeelden van ontwikkelingen die significante gevolgen kunnen hebben. Of een ontwikkeling in een concreet geval daadwerkelijk significante gevolgen heeft, is afhankelijk van de wezenlijke kenmerken en waarden per gebied en zal per geval moeten worden beoordeeld. Artikel 8.1.2 regelt de planologische basisbescherming vóórdat gronden zijn aangekocht of als natuurgebied worden beheerd. Voortzetting van het bestaande gebruik (inclusief de bestemmingsregeling) is mogelijk. Onder onomkeerbare ontwikkelingen verstaat de provincie ingrepen die onomkeerbaar in de weg zullen staan aan realisering van de EHS. Voorbeelden hiervan zijn wegaanleg, een uitbreidingslocatie bij een kern, of vestiging van een agrarisch bedrijf.

Ontheffing

Op grond van artikel 8.1.3 kan de provincie ontheffing verlenen van artikel 8.1.1, lid 2 voor ontwikkelingen van groot openbaar belang met significant negatieve effecten op de natuurwaarden van de EHS. Hierbij geldt het 'nee tenzij'-principe uit het Streekplan en het rijksbeleid (Nota Ruimte, AMvB Ruimte). Het begrip 'groot openbaar belang' is in de Nota Ruimte niet nader gedefinieerd. De interpretatie van dit begrip is afhankelijk van veranderingen in tijd en politieke en maatschappelijke opvattingen. Artikel 3.12, lid 3 van de AMvB Ruimte rekent tot groot openbaar belang in ieder geval de veiligheid, de drinkwatervoorziening, de plaatsing van windturbines of de plaatsing van installaties voor de winning, opslag of transport van aardgas. In algemene zin dient het te gaan om een algemeen c.q. maatschappelijk belang - zoals werkgelegenheid, huisvesting, water- en kustveiligheid, civiele veiligheid, volksgezondheid, en essentiële voorzieningen voor het functioneren van de samenleving zoals energie- en vervoersvoorzieningen, dat verder reikt dan de lokale situatie ter plaatse. Gedeputeerde Staten beoordelen of een ontwikkeling van groot openbaar belang is.

Ontheffing is alleen onder strikte voorwaarden mogelijk. Deze voorwaarden staan in artikel 8.1.3. Allereerst dient natuurschade door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk te worden beperkt. Resterende natuurschade wordt gecompenseerd.

Natuurcompensatie

Paragraaf 2.9.3 van het Streekplan formuleert voor natuurcompensatie enkele uitgangspunten, die zijn verwerkt in artikel 8.1.3. Bij de toepassing van artikel 8.1.3 wordt rekening gehouden met de 'Spelregels EHS, beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzing EHS' van de ministeries LNV en VROM, de provincies en VNG van 10-9-2007. Hierin zijn de uitgangspunten voor natuurcompensatie uitgewerkt voor concrete situaties. In de plantoelichting moet een verantwoording worden opgenomen over de wijze van compensatie, inclusief de garanties voor realisatie; indien voor de compensatie een wijziging van het planologische regime nodig is (een bestemmingswijziging), zal gelijktijdig met het besluit over de ontwikkeling deze wijziging verzekerd moeten zijn. Als grondslag voor de verantwoording in de plantoelichting dient een compensatieplan, waarvan de onderdelen in de Spelregels EHS staan.

Niet alleen de actuele natuurwaarden van een gebied zijn bij compensatie belangrijk, maar ook de beoogde natuurdoelen. Dit betekent dat compensatie van hetzelfde natuurdoeltype met bijbehorend kwaliteitsniveau moet worden nagestreefd en dat rekening wordt gehouden met de betekenis van het gebied voor het EHS-kerngebied waarvan het gebied deel uitmaakt. Wanneer het niet mogelijk is om hetzelfde natuurdoeltype te realiseren als het natuurdoeltype dat verloren gaat, verdient het aanbeveling om een natuurdoeltype te realiseren waarvan de beleidsdoelstelling relatief ambitieus is (groot verschil tussen aanwezig en beoogd areaal in Nederland) of in ieder geval niet minder ambitieus is. Verder valt het natuurdoeltype in principe binnen dezelfde hoofdgroep (van mate van natuurlijkheid).

Financiële compensatie

Financiële compensatie vindt plaats indien zowel fysieke compensatie als compensatie door kwalitatief gelijkwaardige waarden redelijkerwijs onmogelijk is. Compensatie geschiedt in dat geval door storting van een financiële bijdrage in het gemeentelijk of Nationaal Groenfonds. De bijdrage blijft gelabeld aan de betrokken ingreep. De hoogte van de financiële bijdrage wordt bepaald door de kosten van aanschaf van vervangende grond, de kosten van basisinrichting, en de kosten van ontwikkelingsbeheer.

2.2 Boswet

De uitvoering van de Boswet in Fryslân is vastgelegd in de notitie "Uitvoering van de Boswet" en vastgesteld door GS op 21 oktober 1997. De Boswet leidt er toe dat voor alle houtopstanden, vallende onder de Boswet, die geveld worden, of anderszins aan de Boswet onttrokken worden, een herplantplicht kan worden opgelegd. Bos dat geveld werd in het kader van een goedgekeurd bestemmingsplan was hiervan in de Boswet vrijgesteld. Gedeputeerde Staten (GS) van Fryslân hebben echter in 1999 het compensatievoorstel "BESTEMMINGSWIJZIGING BOS EN BOSCOMPENSATIE" vastgesteld. Dit besluit voorziet in een bescherming en vervanging van bos en bosbodems bij bestemmingsplanwijziging.

Aan de hand van afwegingscriteria voor het vellen en voor de compensatie wordt bekeken of vellen mogelijk is en zo ja, hoeveel en hoe er gecompenseerd moet worden. Er zijn drie categorieën van vervangbaarheid met daaraan gekoppeld een overcompensatie van het kwaliteitsverlies door middel van een kwantiteitsstoelag. In dit geval gaat het om bos van 80 jaar oud, waardoor de kwaliteitstoelag twee keer de oppervlakte is.

Naast het Compensatiebeginsel is er nog het begrip “bebouwde kom Boswet” (BkB). Deze BkB wordt door de gemeenteraad vastgesteld en ter goedkeuring aan GS aangeboden. Door het vaststellen worden de grenzen van de gemeentelijke verantwoordelijkheden voor de Boswet vastgelegd. Binnen de bebouwde kom Boswet is de gemeente verantwoordelijk, vaak met een gemeentelijke kapverordening of via een “Algemene Plaatselijke Verordening c/q Algemene Politie Verordening. Buiten de BkB geldt (voor de houtopstanden die aan de criteria van de Boswet voldoen) de Boswet en is het Rijk (ministerie van EZ) verantwoordelijk. Daarnaast kunnen ook gemeentelijke regels van toepassing zijn op de te vellen beplanting.

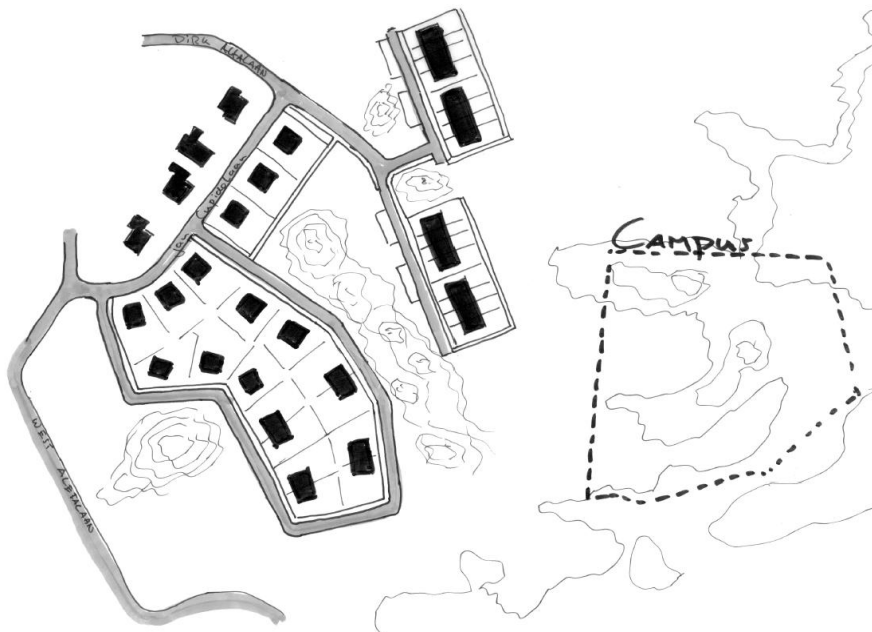
3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Situering plangebied

Het plangebied ligt aan de oostzijde van West-Terschelling. Onderstaande luchtfoto van google-maps geeft een indruk van het plangebied. Het plangebied is in het aldaar aanwezige duinbos gelegen. Het duinbos bestaat uit soortenarm dennenbos. Het bos bestaat voornamelijk uit Oostenrijkse den met een leeftijd van circa 80 jaar en een hoogte van maximaal 20 meter. Een struiklaag is alleen aanwezig langs de buitenranden van het bos zoals direct grenzend aan de West Aletalaan, Jan Cupidolaan en Burgemeester van Heusdenweg. Voor het overgrote deel bestaat het plangebied aaneengesloten monotoon dennenbossen zonder onderbegroeiing. Onderstaande figuren geven een beeld van de huidige situatie en de beoogde locatie. De volgende pagina toont een aantal foto's van het plangebied.

Figuur 3-1: Huidige situatie, aaneengesloten duinbos.

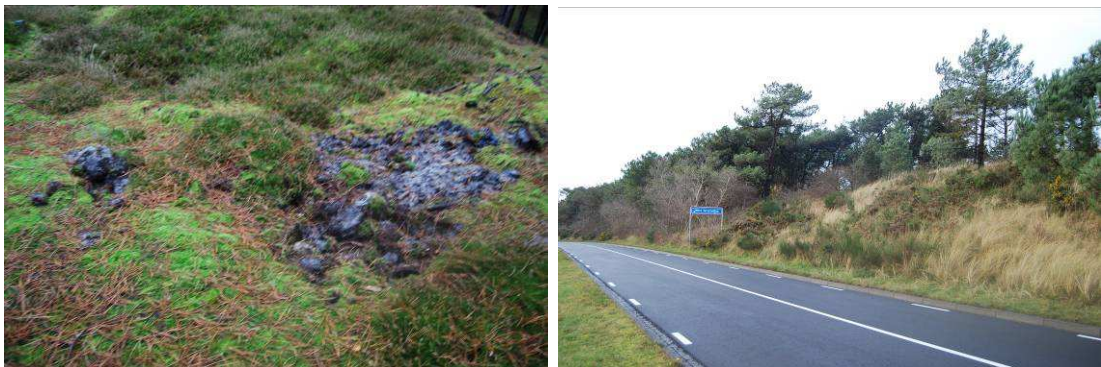
Figuur 3-2: Plangebied bestaat uit een aantal woningen en het campusterrein (indicatieve schetsverkeveling).

Struweelzone langs de West Aletalaan en Jan Cupidolaan, inclusief gedumpte tuinafval.

Monotoon gesloten dennenbos met hier en daar een opening.

Sporen van uitgegraven dennenorchissen: Rechts de randzone langs de meer gevarieerde begroeide bosrand langs Burgemeester van Heusdenweg (november 2012).

4 Methode compensatieopgave

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van de beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- een bureaustudie;
- een terreinbezoek.

4.1 EHS

Het verlies aan EHS-areaal dient vanwege het onomkeerbare karakter gecompenseerd te worden aan de hand van de EHS-spelregels.

De compensatieopgave hoeft zich niet per se te richten op de natuurwaarden die verloren gaan. Het bijzondere karakter van het EHS-gebied dat deels verloren gaat (uniform naaldbos) hoeft derhalve niet elders ontwikkeld te worden. Aangezien, Staatsbosbeheer, de beheerder van het plangebied, streeft naar een groter aandeel loofbomen in de bossen en een meer gevarieerd gemengd bos, is het zelfs ongewenst om te streven naar de ontwikkeling van een gesloten naaldbos. Conform het streekplan verdient het de aanbeveling om de ontwikkeling van natuurdoeltypen na te streven waarvan de beleidsdoelstelling relatief ambitieus is.

De volgorde voor mitigatie en compensatie is, op basis van het provinciale streekplan en de Verordening Romte Fryslan als volgt:

- mitigatie: door mitigatie dient ten eerste het verlies aan bestaande natuurwaarden binnen het plan door middel van een inrichtingsplan zo veel mogelijk beperkt te worden;
- kwantitatieve compensatie: ontwikkel minimaal een vergelijkbaar areaal door aanleg of nieuwe natuur;
- kwalitatieve compensatie: ontwikkel en verbeter bestaande natuurgebieden door maatregelen waardoor de kwaliteit van bestaande EHS wordt verhoogd;
- salderen: dit instrument kan gebruikt worden als er een integraal plan wordt ontwikkeld, waarin door extra natuurontwikkeling natuurwinst wordt geboekt;
- financiële compensatie: indien alle bovengaande opties niet mogelijk blijken te zijn kan een financiële bijdrage in het compensatiefonds gestort worden. Het netto verlies dient gecompenseerd en zal elders ingezet worden voor natuurontwikkeling.

In het streekplan heeft de provincie op onderdelen een specifieke invulling voor bescherming van de EHS en natuurcompensatie op de Waddeneilanden gegeven. Bij de bescherming van de EHS is aan het begrip '(dwingende) redenen van groot openbaar belang' een invulling gegeven die past bij de beperkte schaal van mogelijke ontwikkelingen op de eilanden. Hierbij wordt onderkend dat buiten bestaande dorpskernen en recreatieterreinen nagenoeg alle gronden tot de EHS behoren, zodat in een aantal situaties reële alternatieve locaties vrijwel ontbreken. Kwantitatieve compensatie kan onmogelijk blijken te zijn. In dat geval is kwalitatieve compensatie mogelijk, waarvoor de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- kwalitatieve compensatie van natuurwaarden vindt in principe per eiland plaats, waarbij wordt vastgelegd welke verbetering voor welke ingreep staat. In voorkomende gevallen kan per project compensatie buiten het desbetreffende eiland mogelijk zijn, maar dan wel binnen het ecosysteem van de wadden;
- er is een financiële relatie tussen de ruimtelijke ingreep en de maatregelen voor natuurverbetering;
- bij financiële compensatie wordt als referentie uitgegaan van de waarde van eilander landbouwgrond met dezelfde oppervlakte als de oppervlakte van de ruimtelijke ingreep, vermeerderd met de inrichtingskosten voor nieuwe natuur;
- financiële verevening gebeurt via een EHS-compensatiefonds per eiland, tenzij in voorkomende gevallen afspraken zijn gemaakt voor overheveling naar andere eilanden of naar locaties binnen het ecosysteem van de wadden; voorbeelden van kwalitatieve compensatie zijn het verbeteren van milieucondities en het opruimen van versturende wegen.

Tabel 4-1: Samenvatting stappenplan mitigatie- en compensatieopgave EHS.

Mitigatie	Door een 'natuurinclusief ontwerp' dienen de natuurwaarden in en rondom de campus en woonwijk geoptimaliseerd te worden. Door een landschappelijke inpassing, het omvormen van delen van het resterend naaldbos naar een gemengd bos met mantel en zoom wordt de biodiversiteit in vergelijking met de huidige situatie (sterk) vergroot. De kerngebieden voor de aanwezige orchideeën dienen daarbij zoveel mogelijk behouden te blijven. De overige orchideeën dienen overgeplaatst te worden (door een ter zake kundige) naar een geschikte groeiplaats.
Alternatieven onderzoek	Heeft plaatsgevonden, ook de overige alternatieven bevinden zich in de EHS gezien het feit dat het overgrote deel van het eiland is begrensd als EHS.
Dwingende reden van groot openbaar belang	Volgens streekplan en Verordening Romte is sprake voor van een groot openbaar belang
Kwantitatieve compensatie	Er dient gezocht te worden naar een gebied dat omgevormd kan worden naar natuur. Dit kan bijvoorbeeld een landbouwperceel zijn.
Kwalitatieve compensatie	Als de mogelijkheden voor kwantitatieve compensatie ontbreken, dient gezocht te worden naar een kwalitatieve compensatie. Denkbare maatregelen zijn plaggen van duinvalleien, tegengaan verstruweling van duinen, omvormen van naaldbossen naar gemengd bos, stimuleren kweldervorming langs de Waddendijk.
Financiële verevening	Indien de zoektocht naar een kwantitatieve als kwalitatieve compensatieopgave is doorlopen zonder bevredigende oplossing kan het verlies aan natuurwaarden financieel gecompenseerd worden door een bijdrage aan het compensatiefonds. De waarde dient als volgt bepaald te worden; waarde van eilander landbouwgrond met dezelfde oppervlakte als de oppervlakte van de ruimtelijke ingreep, vermeerderd met de inrichtingskosten voor nieuwe natuur.

Om de compensatieopgave te waarborgen, is door de gemeente in overeenstemming met Staatsbosbeheer en de provincie een compensatieplan opgesteld. Onderdeel van het compensatieplan is het exact bepalen van de kwantitatieve opgave (het ruimtebeslag per bestemming).

4.2 Berekening EHS

Bijlage 1 geeft inzicht in het ruimtebeslag, de grens van de bebouwde kom volgens de Boswet en de nieuwe bestemmingen, het gehele bestemmingsplangebied ligt in de EHS.

Tabel 4-2: Oppervlakte per bestemming

Oppervlakte per bestemming	Totaal areaal (ha)	Te kappen bos (ha)	EHS compensatie (ha)
Bestemming Wonen (2) - Terschelling - West	1.24	1.24	1.24
Bestemming Wonen (3) - Campus	1.0	1.0	1.0
Bestemming Verkeer	0.55	0.55	0.55
Bestemming Groen	1.40	-	1.40
Bestemming Bos	3.94	-	-
Totaal	8.13	2.79	4.19

Areaal verlies

In totaal wordt 2.79 ha bos gekapt en omgevormd tot wonen en infrastructuur. Daarnaast blijft 1.4 ha bos behouden en krijgt de bestemming groen.

Dit bestaande bos blijft bos, ondanks de bestemming 'groen' en zal deels omgevormd worden naar een gemengd bos met hogere natuurwaarden voor flora en vogels (ter mitigatie). Het gebruik zal door de nieuwe bewoning wel intensiever worden. In het overleg met de provincie Fryslân op 22 april 2013 is besloten dat zowel de bestemming verkeer, wonen als groen voor de EHS gecompenseerd zal moeten worden. De opgave is dan 4.19 ha compensatie EHS areaal. Het bos met de bestemming 'bos' blijft functioneren als EHS.

Kwaliteitstoeslag

Voor het kwaliteitsverlies van de bestaande natuurwaarden gedurende de ontwikkelingsperiode van het vervangend gebied wordt een toeslag op de fysieke compensatie berekend, zowel in oppervlakte als in extra budget. Hiertoe worden vier categorieën onderscheiden. Voor onderhavige plan is de categorie ontwikkelingsduur 25 - 100 jaar van toepassing, op de planlocatie is een bos van circa 80 jaar oud aanwezig. De toeslag is dan 2/3 in oppervlakte, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer (Spelregels EHS).

Tabel 4-3: Bruto compensatieopgave uitgaande van verschillende scenario's

Variant	Compensatieopgave	Totaal areaal (ha)	Totaal bruto opgave (ha)
Nette compensatieopgave	Wonen, Campus, Verkeer en Groen	4.19	
Kwaliteitstoeslag	2/3 extra (Spelregels EHS)		2.79
Totaal bruto opgave			6.98

Aanschaf grond

Het berekende oppervlak van 6.98 ha is dus in beginsel compensatieplichtig. De marktwaarde van landbouwgrond op de eilanden is gemiddeld € 27.100,00 per hectare (periode februari 2012 tot januari 2013, bron: <http://www.boerderij.nl/Home/grondmarkt/Grondprijzen/?gebied=2104>).

Uitgaande van deze aanschafprijs bedragen de totale kosten van aanschaf van grond dus 6.98 ha x € 27.100,00 = € 189.250,00.

Toeslagen: kwaliteitsverlies en inrichtingskosten

Naast de verwervingskosten van grond, dient ook rekening gehouden te worden met inrichtingskosten en de beheerkosten in de eerste 6 jaar na aanleg, het ontwikkelingsbeheer.

Het ontwikkelingsbeheer bestaat uit éénmalig inboeten van de beplanting, 10 %. Vanaf jaar 2 worden elkaar jaar distels uitgemaaid met een bosmaaier. Het betreft kosten inclusief b.t.w. exclusief staartposten (algemene kosten, winst en risico, onvoorzien).

Tabel 4-4: Berekening kosten aanschaf en inrichting compensatie EHS.

Aard van de kosten	Bedrag	Toelichting
Aanschafwaarde grond per ha	€ 27.100,00	landbouwgrond (gras) op de eilanden
Inrichtingskosten dennenbos	prijs per ha	aanplant met bos
- maaien	€ 200,00	
- frezen	€ 200,00	
- spitten	€ 350,00	
- eggen	€ 200,00	
- leveren en planten plantmateriaal (plantverband 1.25 *1.25)	€ 14.000,00	
Totaal inrichtingskosten	€ 14.950,00	
Kosten ontwikkelingsbeheer	€ 6.250,00	kosten inboet €2.000 in jaar 1 en € 850 in jaar 2 t/m 5 voor uitmaaaien ongewenste vegetatie
Totaal per ha	€ 48.300,00	
Oppervlakte te compenseren EHS	x 6.98	
Totaal kosten	€ 337.134,00	

4.3 Berekening oppervlakte boscompensatie

Tabel 4-5: Berekening compensatie areaal Boswet.

	Areaal boskap binnen gemeentelijke Boswet komgrens (ha)	Areaal boskap in Boswet gebied (ha)
Uitbreiding Terschelling - West	1.06	0.18
Campus	-	1.0
Verkeer	0.46	0.09
Groen bestemming	-	-
Totaal te kappen	1.52 ha	1.27 ha

In totaal wordt 2.79 ha bos gekapt (1.52 ha + 1.27 ha), hiervan ligt 1.27 ha in Boswet gebied. Gezien de ontwikkelingstijd van het bos (25 tot 100 jaar) is conform regelgeving in de 'Uitvoering van de boswet (Provincie Fryslân 21 okt. 1997)' de toeslag 2 x dit areaal is 2.54 ha boswet compensatie.

Het bosareaal dat gekapt wordt en binnen de bebouwde komgrens volgens de boswet is gelegen (1.06 ha + 0.46 ha), hoeft niet gecompenseerd te worden. De Bomenverordening Terschelling beschermt monumentale bomen binnen de gemeente. Geen van de te kappen bomen behoort tot de lijst met monumentale bomen.

5 Conclusies en vooruitblik

De compensatieopgave voor de EHS is 6.98 ha. Voor de aanschaf van deze grond, de inrichting en het beheer in de eerste 6 jaar is een bedrag van € 337.134,00 nodig. Volgens de Boswet zal 2.54 ha gecompenseerd moeten worden.

Op basis van het streekplan (zie paragraaf 4.1), is in het overleg met de provincie Fryslân op 22 april 2013 voor een aangepaste wijze van compenseren gekozen, rekening houdend met het feit dat:

- De schaal van mogelijke ontwikkelingen op de eilanden beperkt is
- Buiten bestaande dorpskommen en recreatierreinen nagenoeg alle gronden tot de EHS behoren
- In een aantal situaties reële alternatieve locaties vrijwel ontbreken
- Kwantitatieve compensatie voor natuur (duinbos) met hetzelfde karakter onmogelijk blijkt te zijn

In dat geval is kwalitatieve compensatie mogelijk, waarvoor de volgende uitgangspunten worden gehanteerd (zie ook paragraaf 4.1):

- Kwalitatieve compensatie van natuurwaarden vindt in principe per eiland plaats, waarbij wordt vastgelegd welke verbetering voor welke ingreep staat. In voorkomende gevallen kan per project compensatie buiten het desbetreffende eiland mogelijk zijn, maar dan wel binnen het ecosysteem van de wadden;
- Er is een financiële relatie tussen de ruimtelijke ingreep en de maatregelen voor natuurverbetering;
- Financiële verevening gebeurt via een EHS-compensatiefonds per eiland, tenzij in voorkomende gevallen afspraken zijn gemaakt voor overheveling naar andere eilanden of naar locaties binnen het ecosysteem van de wadden.

In het overleg op 22 april 2013 met vertegenwoordigers van de provincie Fryslân, gemeente Terschelling en Staatsbosbeheer, is de volgende werkwijze afgesproken:

1. Het berekende compensatiebedrag van € 337.134,00 wordt eerst ingezet voor de boscompensatie van 2.54 ha
2. Hiervoor kunnen twee projecten als voorbeeld genoemd worden:
 - Voor het herstel van elzensingels heeft landschapsbeheer Friesland een plan gemaakt, waarover consensus is bereikt. Verspreid over het eiland, kan aanvullend geplant worden op gronden van particulieren en in bermen van de gemeente.
 - Herstel- en beheerplan De Grië, het onderdeel elzensingels¹.
3. De omrekening van 2.54 ha naar de aan te planten lengte elzensingel is als volgt:
 - Voor een éénrijige elzensingel kan uitgegaan worden van een breedte van 5 m, waardoor 2.54 ha vertaald kan worden als de aanleg van 5.080 m¹ elzensingel
 - Voor een dubbele rij kan uitgegaan worden van een breedte van 6 meter, waardoor 2.54 ha vertaald kan worden als de aanleg van 4.233 m¹ elzensingel
4. Als deze 2.54 ha gecompenseerd is, wordt het overblijvende compensatiegeld ingezet voor kwalitatieve compensatie van de EHS. Hiervoor kunnen twee projecten als voorbeeld genoemd worden:
 - Kwelderherstel langs de Waddendijk
 - Zuidzijde Groene strand, herstel van de hydrologie op grond van SBB. Dempen en verbreden van sloten (800 m), verwijderen van een rug grond. Inrichtingsplan uit te werken in overleg met SBB en Wetterskip Fryslân.

Voorwaarde voor deze manier van compenseren, is dat het object nog niet eerder voor een compensatieplicht gebruikt is en dat de EHS-compensatie binnen 10 jaar plaats heeft gevonden. De Boswetcompensatie dient binnen 3 jaar gerealiseerd te zijn.

¹ In dit herstelplan uit 2012 is 13.205 meter aan te leggen elzensingel opgenomen.

Voor de compensatie is het niet nodig een afzonderlijke ontheffing aan te vragen. Het compensatieplan wordt vastgelegd via het RO-spoor. Via dit ruimtelijk spoor wordt door de provincie ontheffing verleend. Wel moet de financiële zekerstelling geregeld zijn, voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan. Hierbij kan volstaan worden met het wegzetten van het geld bij het Groenfonds, waarbij het gelabeld wordt aan het compensatieonderdeel.

Een aandachtspunt voor het vervolg is de inrichting en het beheer van het overblijvende bos, dat bestemming 'bos' houdt. Nu is het recreatief gebruik van het gebied extensief. Door een goede zonering zal het recreatief gebruik in de toekomst gereguleerd moeten worden. Dat gebeurt al door de zuidelijke ontsluitingsweg van de Campus, waardoor auto en fietsverkeer niet door het bosgebied geleid worden. Eén wandelpad wordt dichterbij het toekomstige woongebied gelegd.

6 Literatuur

Hut., R.M.G. van der & E. van der Heijden 2012. Ecologische beoordeling van bouwlocaties voor een nieuwe campus op Terschelling. A&w-rapport 1757 Altenburg & Wymenga ecologische onderzoek, Feanwalden.

Ministerie van LNV & VROM. Spelregels EHS 2007

Provincie Fryslân 2006. Ontwerp Streekplan Fryslân 2006. Om de kwaliteit fan de romte. Leeuwarden.

Provincie Fryslân, Verordening Romte Fryslân 2011